

ONTWERPBESLUIT DUINEN AMELAND

Gelet op artikel 3, eerste lid en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op de beschikking van de Commissie 2004/813/EG van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (Pb L 387);

Gelet op artikel 4, eerste en tweede lid, van richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103);

Gelet op de artikelen 10a en 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van de richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Duinen Ameland**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van richtlijn 92/43/EEG (prioritaire typen aangeduid met een sterretje):
 - H2110 Embryonale wandelende duinen
 - H2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen")
 - H2130 *Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")
 - H2140 *Vastgelegde ontkalkte duinen met *Empetrum nigrum*
 - H2150 *Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (*Calluno-Ulicetea*)
 - H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides*
 - H2170 Duinen met *Salix repens* ssp. *argentea* (*Salicion arenariae*)
 - H2190 Vochtige duinvalleien
 - H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
3. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van richtlijn (EEG) 92/43 (prioritaire typen aangeduid met een sterretje):
 - H1903 Groenknolorchis

Artikel 2

1. Het besluit tot aanwijzing van de speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste en tweede lid, van de Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103) van 7 april 2005 (DRR&R/2005/1065 II, Stcrt. 2005, nr. 69) wordt gewijzigd voor zover het besluit betrekking heeft op het als **Duinen Ameland** aangeduide gebied.

2. Bij de in het eerste lid genoemde gebied worden aangewezen of komen te vervallen: de in paragraaf 3.3 van de bij dit besluit behorende nota van toelichting bedoelde gebieden.
3. Paragrafen 3.1 en 3.3 van de nota van toelichting met kenmerk TRCJZ/2004/1725E, behorende bij het in het eerste lid bedoelde besluit, worden vervangen door de paragrafen 3.1, 3.3 en 3.4 van de nota van toelichting bij dit besluit.
4. Aan paragraaf 4.2 van de nota van toelichting, behorende bij het in het eerste lid bedoelde besluit, wordt toegevoegd de volgende vogelsoort, welke worden beschermd op grond van artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 79/409/EEG: Roerdomp.
5. De hoofdstukken 5, 6 en 7 van de nota van toelichting, behorende bij het in het eerste lid bedoelde besluit, vervallen.
6. De kaart behorende bij het in het eerste lid bedoelde besluit wordt ingetrokken voor zover de kaart betrekking heeft op het als Duinen Ameland aangeduide gebied.

Artikel 3

1. De aanwijzing, bedoeld in artikel 1, en de wijzigingen bedoeld in artikel 2, gaan tevens vergezeld van een nota van toelichting en een kaart, welke deel uitmaken van dit besluit.
2. De in de artikelen 1 en 2 bedoelde speciale beschermingszones vormen samen het Natura 2000-gebied **Duinen Ameland**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998, is opgenomen in de nota van toelichting behorende bij dit besluit.

Artikel 4

1. Dit besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

Dit ontwerpbesluit, de kaart en de nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd in het kantoor van de Directie Regionale Zaken, vestiging Noord van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit: Cascadeplein 6, 9726 AD GRONINGEN. Ter inzage legging vindt tevens plaats in de gemeentehuizen en openbare bibliotheken van de betreffende gemeente(n), in het kantoor van het waterschap waaronder het gebied valt, en in de provinciehuizen van de betreffende provincie(s). Het ontwerpbesluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minlnv.nl/natuurwetgeving>.

Het definitieve besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Een ieder kan een zienswijze binnen zes weken na de ter inzage legging van dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij het Inspraakpunt, zoals aangegeven in de bekendmaking. Een mondelinge zienswijze kunt u naar voren brengen op de wijze zoals deze in de bekendmaking is aangegeven. U wordt verzocht een kaart bij te voegen indien de zienswijze betrekking heeft op bepaalde percelen. Beroep tegen het definitieve besluit kan alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting Natura 2000-gebied Duinen Ameland waarin opgenomen: nota van toelichting bij de aanwijzing van Duinen Ameland als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrichtlijn, alsmede de nota van toelichting met kenmerk TRCJZ/2004/1725E en behorende bij besluit van 7 april 2005 tot aanwijzing van Duinen Ameland als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand en hierna te noemen de Vogelrichtlijn

1. INLEIDING

Door middel van dit besluit wordt het gebied Duinen Ameland aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Tevens wordt de aanwijzing van de Duinen Ameland als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn gewijzigd. Beide aanwijzingen tezamen vormen het Natura 2000-gebied Duinen Ameland, waarvan de instandhoudingsdoelstellingen in dit besluit zijn opgenomen. De aanwijzing als Wetland, die indertijd middels het besluit van 28 februari 2005 (DRR&R/2004/3998II) voor het gebied "Waddeneilanden en Noordzeekustzone" is geschied, wordt door dit besluit niet gewijzigd.

In hoofdstuk 2 van de nota van toelichting worden de aanwijzingen onder Habitat- en Vogelrichtlijn kort toegelicht. In dit hoofdstuk wordt tevens melding gemaakt van de status van beschermd natuurmoment voor een deel van het Natura 2000-gebied, welke inmiddels is komen te vervallen of bij dit besluit komt te vervallen. Deze toelichting omvat verder in hoofdstuk 3 de gebiedsbeschrijving, bijzonderheden met betrekking tot de begrenzing en een toelichting op de kaart. Tenslotte zijn in hoofdstuk 4 de instandhoudingsdoelstellingen vermeld.

2. AANWIJZINGEN HABITAT- EN VOGELRICHTLIJN

Door middel van dit besluit wordt het gebied Duinen Ameland aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (verder aangeduid als "Habitatrichtlijngebied"). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder nummer NL2003057 is geplaatst op de van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Het gebied is aangewezen voor vier prioritaire types natuurlijke habitat in de zin van artikel 1 Habitatrichtlijn 92/43/EEG aanwezig.

Het gebied Duinen Ameland is op 7 april 2005 (besluit DRR&R/2005/1065 II) onder de naam "Duinen Ameland" aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn (verder aangeduid als "Vogelrichtlijngebied"). Bij de Europese Commissie is dit gebied bekend onder nummer NL3009005. Duinen Ameland was al eerder bij besluit van 24 maart 2000 (N/2000/320) aangewezen als onderdeel van het Vogelrichtlijngebied "Waddeneilanden, Noordzeekustzone, Breebaart", maar in beslissing op bezwaar van 7 april 2005 (Stcrt. 2005, nr. 69) is het in 2000 aangewezen gebied gesplitst in zes afzonderlijke Vogelrichtlijngebieden: Duinen Texel, Duinen Vlieland, Duinen Terschelling, Duinen Ameland, Duinen Schiermonnikoog en

Noordzeekustzone. Door middel van dit besluit wordt de nota van toelichting gewijzigd en wordt de kaart behorende bij besluit DRR&R/2005/1065 II en betrekking hebbende op het onderhavige gebied ingetrokken. Uit het vorige besluit overgenomen tekstdelen of vogelwaarden zijn in deze nota van toelichting cursief gezet¹.

Ingevolge artikel 15a, tweede en derde lid van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt bij aanwijzing als speciale beschermingszone onder artikel 10a de status van de hieronder opgesomde natuurmonumenten². In dergelijke gevallen heeft de instandhoudingsdoelstelling voor de gedeelten van het Natura 2000-gebied waarop de aanwijzingen als natuurmonument betrekking hadden, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in de vervallen besluiten (zie verder hoofdstuk 4).

Het beschermd natuurmonument Neerlands Reid is aangewezen op 23 juli 1982 (NLB/GS/GA-52364, Stcrt. 1982, nr. 165).

Het Natura 2000-gebied Duinen Ameland (Landelijk Gebiedsnummer 5) omvat het Vogelrichtlijngebied Duinen Ameland en het gelijknamige Habitatrictlijngebied. Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrictlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen en habitats van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Natura 2000 bestrijkt ook de onder Vogelrichtlijn aangewezen gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 4) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 Doelendocument. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 Profielendocument. Hierin wordt ook ingegaan op de interpretatie van habitattypen en de relatieve bijdrage van afzonderlijke gebieden aan het Natura 2000-netwerk.

Het Natura 2000-gebied Duinen Ameland ligt in de provincie Fryslân en behoort tot het grondgebied van de gemeente Ameland.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het gebied Duinen Ameland wordt landschappelijk gekenmerkt door een uitgestrekt duingebied dat zich over de gehele lengte van het eiland uitstrekt. In het oosten en in de noordwesthoek groeit het eiland aan, ter hoogte van Nes en Buren vindt kustafslag plaats.

Het gebied heeft een grote diversiteit aan milieutypen als gevolg van de grote variatie in nat versus droog, zoet versus zout en kalkhoudend versus kalkarm. In het oosten zijn de duinen relatief kalkrijk en is de verstuivingsdynamiek hoog, waardoor de hier gelegen Kooiduinen en Oerderduinen soortenrijk zijn. In het westen zijn het

¹ De afkorting sbz ("speciale beschermingszone") en de aanduiding "beschermingszone" zijn hierin vervangen door de term "Vogelrichtlijngebied"

² Beschermd en staatsnatuurmonumenten zijn in de periode 1968-98 aangewezen op grond van respectievelijk artikel 7 en 21 van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, nr. 572)

laagveenmoeras van de Lange Duinen, de heideterreinen en de korstmosrijke, oude duinkoppen bij Hollum bijzonder. In de binnenduinrand is een groot areaal aan natte duinheiden aanwezig met kraaihei en dophei. Het gebied omvat ook een paar kleine boscomplexen die bestaan uit aangeplant naald- en loofbos en spontane opslag.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Duinen Ameland behoort tot het Natura 2000-landschap 'Duinen'.

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied Duinen Ameland is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren alsmede nieuwe natuur die noodzakelijk wordt geacht om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen.

Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houdend met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.³

De grenzen van een speciale beschermingszone worden bepaald door het gebruik dat de aanwezige bijlage I-soorten, en/of trekkende watervogels, en/of overige trekkende vogels ervan maken, waarbij wordt uitgegaan van landschapsecologische eenheden en de biotoopeisen⁴ van de betrokken vogelsoorten. Het gebied Duinen Ameland is aangewezen als Vogelrichtlijngebied vanwege de aanwezigheid van kustduinen die het leefgebied vormen van een aantal in artikel 4 van de Richtlijn bedoelde vogelsoorten. Het is een gebied dat het leefgebied vormt van soorten van Bijlage I van de Vogelrichtlijn (art. 4.1) en dat tevens fungeert als broedgebied van andere trekvogelsoorten (art. 4.2). De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is zo gekozen dat een in landschapsecologisch opzicht samenhangend geheel is ontstaan dat - in samenhang met Vogelrichtlijngebied Waddenzee uit 1991 - voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan en/of voortplanten van bedoelde vogelsoorten.

3.3 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Op hoofdlijnen bestaat het Natura 2000-gebied uit het gebied dat loopt aan de zee kant over de duinvoet en daarbij aansluit op de grens van de Noordzeekustzone. De zuidelijke begrenzing op het eiland van het Natura 2000-gebied valt grotendeels samen met de eigendomsgrenzen van het Staatsbosbeheer. Ten oosten daarvan loopt de grens over de duinvoet van de Kooiduinen, de Kooioerdstuifdijk en de duinvoet van het Oerd, de Oerderduinen en De Hon. Daarbij sluit de begrenzing aan op de begrenzing van de Waddenzee (die gelijk is aan die van de PKB-Waddenzee en op de begrenzing van de Noordzeekustzone).

³ Hof van Justitie EG ,7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 15 en 25

Het Habitatrictlijng gebied en het Vogelrichtlijng gebied vallen geheel samen met de begrenzing van het Natura 2000-gebied, dat een oppervlakte beslaat van 2.040 ha. Dit cijfer betreft de bruto-oppervlakte omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen.

Het in hoofdstuk 2 genoemde (voormalige) beschermde natuurmonument valt voor een klein deel binnen de begrenzing van Duinen Ameland (7 ha). Het grootste deel van dit natuurmonument is gelegen binnen het aangrenzende Natura 2000-gebied Waddenzee.

De begrenzingen van het Vogelrichtlijng gebied en van het Habitatrictlijng gebied (zoals aangemeld) zijn op de kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Verharde openbare wegen en bebouwing aan de rand van het gebied zijn zo mogelijk buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, perceelscheidingen en de overgang van kwelder naar duin.
- Onlogische verschillen (< 25 ha) tussen Vogel- en Habitatrictlijng gebied zijn opgeheven door de meest ruime grens aan te houden.

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van Habitatrictlijng gebied, Vogelrichtlijng gebied en (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaart-technische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura 2000-gebieden aangegeven. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend (voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden).

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- Bebouwing betreft één of meer gebouwen of bouwwerken, geen gebouwen zijnde. Gebouw: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. Bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- Erven zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen.
- Tuinen zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.
- Verhardingen kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooingen. Wegen betreffen alle voor het gemotoriseerd

verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en berm en zijanten.

Met betrekking tot het grensverloop langs verharde wegen, hoofdspoorwegen, watergangen, waterkerende dijken en de duinvoet geldt het volgende voor zover van toepassing in het onderhavige gebied:

- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een verharde weg wordt de grens gelegd op de voet van het talud of langs de wegberm aan de zijde van het gebied.
- Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.
- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een watergang die op de kaart slechts door een enkelvoudige lijn wordt aangegeven, wordt de grens gelegd op de watergrens die, gezien vanuit het gebied, aan de overzijde is gelegen omdat dergelijke wateren een ecologisch/ hydrologische eenheid vormen met de aanwezige natte habitats/ leefgebieden.
- De zeewaartse grens van duingebieden loopt langs de duinvoet van het buitenduin (behoudens de in de vorige paragraaf genoemde uitzonderingen). Bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.
- Waar de buitengrens van het watergebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de buitenteen van de dijk. Waar de buitengrens van een landgebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de teen van de dijk aan de gebiedszijde.

4. INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

4.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip "instandhouding" wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied "tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging".

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura 2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitatype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

4.1 Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

4.3 Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I)

H2110 Embryonale wandelende duinen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype embryonale duinen is momenteel in goede kwaliteit en over voldoende oppervlakte aanwezig. Gezien de afbakening in de begrenzing tussen de Waddeneilanden en Waddenzee of Noordzeekustzone is het areaal op de Waddeneilanden niet zeer groot. Het betreft een habitatype waarvan de exacte locatie en de oppervlakte jaarlijks sterk kunnen wisselen ten gevolge van erosie- en sedimentatieprocessen.

H2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen")

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype witte duinen is momenteel aanwezig. Behoud van de kwaliteit (verstuiving) in de zeereep is tevens van belang voor verbetering kwaliteit van achtergelegen duingraslanden, kwelders en duinvalleien. Gezien de afbakening in de begrenzing tussen de Waddeneilanden en Waddenzee of Noordzeekustzone is het areaal op de Waddeneilanden relatief groot. Het betreft een habitatype waarvan de exacte locatie en de oppervlakte jaarlijks sterk kunnen wijzigen ten gevolge van erosie- en sedimentatieprocessen.

H2130 *Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit grijze duinen, *kalkarm* (subtype A) en grijze duinen, *heischraal* (subtype C). Behoud oppervlakte en kwaliteit grijze duinen, *kalkrijk* (subtype B).

Toelichting Het habitatype grijze duinen is momenteel over verreweg het grootste deel van het oorspronkelijke oppervlakte sterk vergrast, vooral op de westelijke deel van het eiland. Landelijk verkeert het habitatype in een zeer ongunstige staat van instandhouding en geldt als doel uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Voor het grijze duinen, *kalkrijk* (subtype B) levert het gebied slechts een geringe bijdrage. In de toekomst kan het gebied een zeer grote bijdrage gaan leveren voor het subtype grijze duinen, *kalkarm* (subtype A). Voor het subtype grijze duinen, *heischraal* (subtype C) liggen de mogelijkheden vooral in kwaliteitsverbetering in de binnenduintrand.

- H2140** ***Vastgelegde ontkalkte duinen met *Empetrum nigrum***
Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit duinheiden met kraaihei, *vochtig* (subtype A) en behoud oppervlakte en kwaliteit duinheiden met kraaihei, *droog* (subtype B).
Toelichting De habitattypen duinheiden met kraaihei, *vochtig* (subtype A) en duinheiden met kraaihei, *droog* (subtype B) zijn momenteel over een zeer groot oppervlakte aanwezig waardoor het gebied een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel voor beide subtypen van dit habitatype levert. Omdat de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is vanwege de kwaliteit (weinig jonge stadia), wordt verbetering van de kwaliteit nagestreefd. Het gebied levert een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel.
- H2150** ***Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (*Calluno-Ulicetea*)**
Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
Toelichting Het habitatype duinheiden met struikhei is momenteel in goede kwaliteit aanwezig over een gering oppervlakte. Omdat de landelijke staat van instandhouding gunstig is wordt behoud van oppervlakte en kwaliteit nagestreefd.
- H2160** **Duinen met *Hippophaë rhamnoides***
Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
Toelichting Het habitatype duindoornstruwelen is momenteel in goede kwaliteit over slechts een klein oppervlakte aanwezig. Uitbreiding van dit habitatype kan een bedreiging vormen voor onder meer habitatype H2130 grijze duinen.
- H2170** **Duinen met *Salix repens ssp. argentea (Salicion arenariae)***
Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype H2190 vochtige duinvalleien is toegestaan.
Toelichting Het habitatype kruipwilgstruwelen is momenteel in goede kwaliteit en over voldoende oppervlakte aanwezig, veelal in mozaïek met andere duinvalleibegroeiingen van habitatype H2190 vochtige duinvalleien.
- H2190** **Vochtige duinvalleien**
Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige duinvalleien, *open water* (subtype A), en vochtige duinvalleien, *hoge moerasplanten* (subtype D), behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige duinvalleien, *ontkalkt* (subtype C) en uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige duinvalleien, *kalkrijk* (subtype B).
Toelichting Het habitatype vochtige duinvalleien is momenteel in goede kwaliteit en over voldoende oppervlakte aanwezig wat betreft de duinvalleien, maar binnen de diversiteit is het subtype vochtige duinvalleien, *kalkrijk* (subtype B) ondervertegenwoordigd. Ontwikkeling van jonge, kalkrijke

successiestadia is bijvoorbeeld mogelijk op recent ontstane groene stranden. Het gebied levert een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel voor de subtypen vochtige duinvalleien, *ontkalkt* (subtype C) en vochtige duinvalleien, *hoge moerasplanten* (subtype D).

H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Oppervlakte-uitbreiding heischrale graslanden is gewenst gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding. Mogelijkheden voor uitbreiding doen zich op meerdere plekken voor in de binnenduinstrand.

4.4 Habitatrictlijn: soorten (bijlage II)

H1903 Groenknolorchis

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit biotoop voor uitbreiding populatie.

Toelichting De soort groenknolorchis is momenteel nog slechts sporadisch gevonden op het eilanden, doordat jonge, kalkrijke duinvalleien zeldzaam zijn geworden. Voor duurzaam behoud zijn telkens opnieuw jonge successiestadia van habitatype H2190 vochtige duinvalleien noodzakelijk.

4.5 Vogelrichtlijn: broedvogels

A021 Roerdomp

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 2 paren.

Toelichting In de 80-er jaren broedden maximaal 6 paren (1987). Daarna fluctueerde het aantal tussen 0 en 3; In de periode 2001-2003 broedden jaarlijks 2-3 paren op Ameland. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Waddeneilanden ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A063 Eider

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van tenminste 100 paren.

Toelichting Na de vestiging van de eider in het open duin in de 30-er jaren was de soort aanvankelijk zeer schaars. Vanaf de 50-er jaren zijn de aantallen toegenomen tot ruim 200 paren in het begin van de 80-er jaren (maximaal 275 in 1984). Daarna fluctueerde het aantal tussen de 100 en 235. Vervolgens trad een afname op met in 2003 nog slechts 25 paren. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied kan voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie gaan leveren.

A081 Bruine kiekendief

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van tenminste 40 paren.

Toelichting Na de hervestiging van de bruine kiekendief als regelmatige broedvogel in de natte duinvalleien aan het eind van de zeventiger jaren is de populatie steeds verder toegenomen tot een maximum van 45 paren in 2001. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A082 Blauwe kiekendief

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren.

Toelichting Vanaf de vestiging in het open duin in 1940, is de blauwe kiekendief toegenomen tot maximaal 26 paren in 1990. Vanaf halverwege de 90-er jaren heeft een sterke terugval opgetreden. In de periode 2000-2003 zijn jaarlijks 3 tot 5 paren waargenomen. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A119 Porseleinhoen

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van 2 paren.

Toelichting De porseleinhoen is altijd een zeer schaarse broedvogel geweest van vochtige duinvalleien met hooguit enkele paren. Ondanks de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie niet noodzakelijk gezien het geringe areaal potentieel biotoop. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie.

A222 Velduil

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren.

Toelichting Tot begin 90-er jaren was de velduil een broedvogel van het open duin in fluctuerende aantallen, doch zonder een eenduidige trend. De broedvogelaantallen wisselden met de stand van de veldmuis (Ameland is het enige Waddeneiland waar veldmuizen voorkomen). Een absoluut topjaar was 1989 met 42 paren. In daljaren zakte het aantal onder de 20 paren. Vanaf halverwege de 90-er jaren is een sterke terugval opgetreden met een voorlopig minimum van 2 paren in 2002. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A277 Tapuit

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 100 paren.

Toelichting Vermoedelijk was het aantal broedparen van de tapuit in het open duin stabiel tot eind 80-er jaren (120-140 paren). Daarna volgde echter een sterke afname. Toch is het momenteel het belangrijkste broedgebied in Nederland (met 56 paren in 2001, 39 in 2002 en 35 in 2003). Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A295**Rietzanger**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 230 paren.

Toelichting De rietzanger is vermoedelijk pas een broedvogel van de natte duinvalleien sinds halverwege de vorige eeuw. In de 80-er jaren werd het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie overschreden (bijv. 264 paren in de Lange Duinen in 1987). Voor de periode 1999-2003 wordt het gemiddeld aantal paren geschat op 230. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A338**Grauwe klauwier**

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 1 paar.

Toelichting De grauwe klauwier is van oudsher een broedvogel van het gevarieerde duinlandschap in aantallen die altijd onder het niveau van een sleutelpopulatie bleven (maximaal 30 paren begin 70-er jaren). Daarna was de populatie stabiel tot eind 80-er jaren waarna een geleidelijke, doch continue, afname inzette. In 1998 werd het laatste broedgeval vastgesteld. Herstel van een sleutelpopulatie (40 paar) lijkt, gezien de algehele tendens in Nederland onmogelijk. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Waddeneilanden ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

4.6 Beschermde natuurmonumenten

Het Natura 2000-gebied Duinen Ameland omvat (delen van) een (voormalig) beschermd natuurmonument, namelijk , Neerlands Reid, (zie hoofdstuk 2). Ingevolge artikel 15a, derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft de instandhoudingsdoelstelling voor dat deel van het gebied, dat zijn status als beschermd natuurmonument heeft verloren, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het van rechtswege vervallen besluit (verder: de "oude doelen"). Voor zover deze doelstellingen Natura 2000-waarden betreffen, zijn deze begrepen in de in de voorgaande paragrafen opgenomen instandhoudingsdoelstellingen. In een aantal gevallen is het onmogelijk om zowel de oude doelen als de Natura 2000-doelen te bereiken, bijvoorbeeld omdat die doelen tegenstrijdig beheer vragen. In deze gevallen gaan de Natura 2000-doelen vóór om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen. In het beheerplan zullen de oude doelen net als de overige instandhoudingdoelen worden uitgewerkt in ruimte en tijd. Dan wordt ook uitgewerkt waar achteruitgang in het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis met betrekking tot oude doelen is toegestaan ten gunste van Natura 2000-doelen. De van rechtswege vervallen besluiten zijn ter informatie bij dit besluit gevoegd (bijlage A).

Kenmerk

RIJSWIJK

Sector Gebiedsbescherming
en Soortenbehoud
Nr. NLB/GS/GA-52346

23 juli 1982

Directie Natuur- en
Landschapsbescherming

DE MINISTER VAN CULTUUR, RECREATIE EN MAATSCHAPPELIJK WERK

Overwegende, dat het gebied "Neerlands Reid", voor zover gevormd door de hierna kadastraal omschreven percelen en gelegen in de gemeente Ameland, van algemeen belang is uit een oogpunt van natuurschoon en om zijn natuurwetenschappelijke betekenis en mitsdien een natuurmonument is in de zin van artikel 1, onder b, van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, 572);

dat het natuurmonument deel uitmaakt van het Waddenzeegebied;

dat de verschillende gedeelten van het Waddenzeegebied, nader te onderscheiden in kwelders, slikken, platen en wateren, uit een oogpunt van natuurschoon en in natuurwetenschappelijk opzicht één samenhangend geheel vormen;

dat het Waddenzeegebied vanwege de ecologische functies die het vervult en de waarde van deze functies van zeer grote nationale en internationale betekenis is;

dat het onderhavige natuurmonument bestaat uit kwelders, lage duintjes en slenken;

dat het natuurmonument wordt gekenmerkt door een grote verscheidenheid aan milieuomstandigheden;

dat zich in samenhang met en tengevolge van deze verscheidenheid in milieuomstandigheden een aantal typen levensgemeenschappen heeft ontwikkeld;

dat in het natuurmonument minder algemene tot zeldzame plantengemeenschappen voorkomen, waarvan verscheidene min of meer zeldzame plantesoorten deel uitmaken;

dat het natuurmonument fungeert als broed-, fourageer- en pleisterplaats voor een groot aantal vogelsoorten, waaronder voor ons land minder algemene tot zeldzame soorten;

dat sommige van deze vogelsoorten in grote aantallen worden aangetroffen;

dat het gebied van betekenis is uit een oogpunt van natuurschoon door zijn weidsheid en ongereptheid, alsmede zijn karakter als natuurlijke laagte, dit mede in samenhang met de aangrenzende delen van het Waddenzeegebied;

Overwegende ten aanzien van de wezenlijke kenmerken van het natuurmonument, dat hieronder niet alleen moeten worden begrepen het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis, maar ook de voor de avifauna noodzakelijke rust, de aan de vorming van het gebied ten grondslag liggende hydrologische en sedimentologische processen en de geomorfologische en bodemkundige structuur;

Overwegende ten slotte, dat de bescherming van het onderhavige natuurmonument niet reeds op andere wijze door of krachtens de wet is verzekerd;

Gelet op artikel 7 en artikel 9, zevende lid, van de Natuurbeschermingswet;

Gezien de beschikking van 24 juli 1981, nr. NLB-46404, houdende het besluit, dat de aanwijzing als beschermd natuurmonument in overweging is ten aanzien van het gebied "Neerlands Reid";

Gezien de omtrent de in overweging zijnde aanwijzing door Gedeputeerde Staten van Friesland ingezonden en van hun beschouwingen vergezeld schrifturen, alsmede de te zelfder zake door de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie ingebrachte adviezen;

Handelende in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;

B E S L U I T :

- I. Aangewezen wordt als beschermd natuurmonument het gebied "Neerlands Reid", voor zover gevormd door al dan niet gedeeltelijke percelen, kadastraal bekend gemeente Nes (Ameland), sectie C, nrs. 262, 264, 272, 275, 294, 295, 296, 303, 304, 305, 332 t/m 339, 416, 433, 434; een en ander zoals aangegeven op de bij deze beschikking behorende kaart BN95.
- II. Deze beschikking moet worden gelezen in samenhang met de toelichting en in samenhang met de toelichting bij de aanwijzing als staatsnatuurmonument van delen van de Waddenzee.

Van deze beschikking zal mededeling worden gedaan in de Nederlandse Staatscourant.

De Minister voornoemd,
namens deze,
de Directeur-Generaal voor
Natuurbehoud, Recreatie en Media,

Dr. J. Verhoeve

TOELICHTING

Algemeen

In deze toelichting wordt ingegaan op de specifieke kenmerken van het "Neerlands Reid" (ook wel genaamd "Nieuwlands Reid").

Zij moet worden gelezen in samenhang met de toelichting bij de aanwijzing als staatsnatuurmonument van delen van het Waddenzeegebied, waarvan de algemene beschrijving, relevant voor de toepassing van de Natuurbeschermingswet in het Waddenzeegebied, eveneens voor het gebied "Neerlands Reid" geldig is.

Het beschermd natuurmonument "Neerlands Reid" is gelegen in de gemeente Ameland en heeft een oppervlakte van ca 265 ha.

Natuurwetenschappelijke betekenis

Het natuurmonument is een belangrijk onderdeel van het Waddenzeegebied. Door de samenhang met de overige delen van het Waddenzeegebied moet de betekenis van dit gebied niet alleen worden gezien vanuit de eigen natuurwetenschappelijke waarde, maar ook vanuit de functie en plaats die het in het geheel van het Waddenzeegebied inneemt.

Het Neerlands Reid ontleent zijn natuurwetenschappelijke waarde vooral aan de grote verscheidenheid in milieuomstandigheden. Door het reliëf en de invloed van de zee ontstaan verschillen in duur en frequentie van de periodes, dat delen van het gebied onder water staan en van het zout- en vochtgehalte van de bodem en de samenstelling daarvan. Deze verscheidenheid wordt nog versterkt door de variatie in beweidingsintensiteit. De biologische rijkdom ten gevolge van de in het Neerlands Reid aanwezige milieugradiënten is groot en komt vooral tot uiting in de ornithologische, vegetatiekundige en floristische waarde van het gebied.

Flora en vegetatie

Door de eerder genoemde verschillen in milieuomstandigheden wordt de vegetatie in het natuurmonument gekenmerkt door duidelijke zoneringen.

Ten gevolge hiervan vertonen de flora en vegetatie een grote verscheidenheid.

Een aantal van de aanwezige plantengemeenschappen en plantesoorten is minder algemeen tot zeldzaam.

De belangrijkste begroeiing van de kwelder wordt gevormd door de associatie van Zilte rus. Hier worden soorten aangetroffen als Engels gras, Zilte schijnspurrie, Rood zwenkgras, Ronde rus, Zeeaster, Melkkruid, Zilte zegge, Aardbleiklaver en Fraai duizendguldenkruid.

Rond de monding komt de Kweldergras-gemeenschap voor met Kweldergras, Lepelblad, Engels lepelblad, Lamsoor, Gesteelde obione, Zeeweegbree, Zeekraal en Strandzoutgras.

Langs de slenken groeien als vertegenwoordigers van de Schorrekruidgemeenschap o.a. Schorrekruid en Obione.

Op iets hogere en zandige gedeelten komt de Zeealsem-associatie voor met Zeealsem en Fioringras..

Langs de lage duintjes in de kwelder is een begroeiing van de associatie van Zeevetmuur en Deens lepelblad met soorten als Zeevetmuur, Deens lepelblad, Hertshoornweegbree en Zeeweegbree..

Op deze lage duintjes groeien elementen van de Duinschapegras-associatie met Zandblauwtje, Zandzegge, Schermhavikskruid en Echt walstro.

Op wat hogere duintoppen in het noordwestelijke gedeelte van de kwelder groeien Tandjesgras, Blauwe zegge, Gewone veldbies, Kruiwilg, Beemdgras, Witbol, Madeliefje, Kale jonker, Rode klaver en Koekoeksbloem.

In de komvormige laagte aan de noordzijde van de kwelder komen aan zilt slik en detritus gebonden vegetaties van het Zeekraal-verbond voor met Zeekraal als dominerende soort.

In het overgangsgebied tussen kwelder en omringende duinen worden storingsgemeenschappen uit het Zilverschoon-verbond aangetroffen met onder anderen Strandkweek, Spiesbladmelde en Hertschoornweegbree dicht bij de Waddenzee; bij de overgang naar Buurder- en Kooiduinen soorten als Zilte zegge, Waterbies, Slanke waterbies, Zilverschoon, Herfstleeuwetand, Kattedoorn, Witte klaver, Aardbeiklaver, Fioringras, Waternavel, Zeegroene zegge, Addertong, Armbloemige waterbies en Kweek.

In het overgangsgebied naar Buurder- en Kooiduinen worden eveneens soorten uit het Knopbies-verbond gevonden: Knopbies, Vleeskleurige orchis, Parnassia en Duinriet.

Fauna

Wat de fauna betreft zijn vooral de in het gebied voorkomende vogels van belang.

Het gebied vervult een belangrijke functie als broedgebied voor veel soorten vogels, waaronder Noordse stern, Visdief, Bontbekplevier en Strandplevier.

Daarnaast is het Neerlands Reid een belangrijke hoogwatervluchtplaats. Vooral Groenpootruiter, Zwarte ruiter en Goudplevier maken van dit gebied gebruik. Bovendien is het gebied van betekenis voor een groot aantal andere trekvogels (vooral roof- en zangvogels). 's-Winters vertoeven er grote aantallen Rotganzen. Een voorwaarde voor het behoud van de functies die het gebied thans vervult voor de vogels (broed-, fourageer- en ruigebied en hoogwatervluchtplaats) is een zo groot mogelijke rust.

Natuurschoon

Het gebied is van betekenis uit een oogpunt van natuurschoon. Deze betekenis ontleent het aan zijn karakter van natuurlijke laagte met hier en daar lage duinpartijtjes, aan drie zijden omsloten door hoge duinen (Kooiduinen, Oerderduinen en de Kooioerdstuifdijk). Aan de zuidzijde gaat deze laagte over in het vad. Het gebied wordt door enige natuurlijke slenken, die nog in open relatie met de Waddenzee staan, doorsneden. Hiervan is de Oerdersloot de grootste.

Met nadruk moet erop gewezen worden dat de beleving van het natuurschoon kan worden beïnvloed door activiteiten die zich tot ver buiten de grenzen van het in deze beschikking bedoelde gebied afspelen.

Begrenzing

De begrenzing is gebaseerd op de natuurwetenschappelijke hoedanigheden van het natuurmonument en op de eigendomssituatie.

Aan de noordzijde en aan de kant van de Waddenzee grenst het natuurmonument aan het staatsnatuurmonument Waddenzee, aan de oostzijde aan de Oerderduinen en de westzijde aan de Kooiduinen.

Huidig gebruik en gewenst beheer

Het huidige gebruik en beheer van het natuurmonument, het extensief beweiden met schapen en jongvee, zoals dit sinds jaar en dag plaats vindt, kan worden voortgezet op dezelfde wijze en in dezelfde mate als dit thans gebruikelijk is.

Werkzaamheden aan de zeeverende dijken, behorend tot het geregeld onderhoud, kunnen op de daarvoor sinds jaar en dag gebruikelijke wijze worden voortgezet. Deze werkzaamheden zijn niet gebonden aan een vergunning ex artikel 12 van de Natuurbeschermingswet. Ook een dijkverzwaring, voorzover vallend binnen perceel, kadastraal bekend gemeente Nes, sectie C, nr. 416, is niet vergunningplichtig. Goed overleg over de uitvoering van deze dijk-

verzwaring met de consulent Natuurbehoud van het Staatsbosbeheer is echter gewenst om aantasting van de wezenlijke kenmerken van het natuurmonument zoveel als mogelijk is te vermijden.

Vergunningen

Volgens artikel 12 van de Natuurbeschermingswet dient voor handelingen die de wezenlijke kenmerken van het beschermd natuurmonument aantasten, dan wel schadelijk voor de natuurwetenschappelijke betekenis of ontsierend zijn en die niet voorzien zijn in een op grond van artikel 14 tot stand gekomen beheersplan, vergunning te worden aangevraagd. Dit dient krachtens artikel 13, eerste lid, per aangetekende brief te gebeuren.

Er wordt op gewezen, dat de in artikel 12 van de Natuurbeschermingswet bedoelde verbodsbepalingen voor een ieder van kracht zijn.

Het is niet mogelijk op voorhand aan te geven wat in concrete gevallen wel en wat niet zal zijn toegestaan. Dit hangt samen met de gevarieerde opbouw van het natuurmonument en met het feit dat handelingen in aard en intensiteit kunnen verschillen. Van geval tot geval zal moeten worden vastgesteld of een vergunning al of niet vereist is. De consulent Natuurbehoud van het Staatsbosbeheer zal hierover uitsluitel kunnen geven.

Teneinde wat betreft het voorgaande de gedachten bepalen, wordt hierna een aantal voorbeelden gegeven van handelingen, waarvoor een vergunning vereist kan zijn:

- Bouwen in de zin van artikel 1 van de Woningwet;
- plaatsen of aanleggen van - al dan niet aan hun bestemming onttrokken - voer- en vaartuigen, caravans en tenten;
- aanbrengen of aanleggen van oeverbeschoeiingen;
- aanleggen of aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse leidingen, installaties of apparatuur;
- aanleggen of verharderen van wegen, banen of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding van enige omvang;
- aanbrengen of inrichten van recreatieve voorzieningen;
- ontgronden, bodem verlagen, aanleggen van waterlossingen, ophogen, egaliseren, ontginnen enz.;
- scheuren van grasland;
- opslaan, storten, bergen of deponeren van al dan niet afgedankte of aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen of producten;
- beoefenen van vormen van gemotoriseerde buitensport (motorsport, modelvliegtuigsport e.d.);
- verrichten van handelingen die wijziging of intensivering van het bestaande bodemgebruik beogen of ten gevolge kunnen hebben;
- verrichten van handelingen die wijziging van de waterhuishouding of waterstand beogen of ten gevolge kunnen hebben;
- aanwenden van bestrijdingsmiddelen, groei- en stoorstoffen.

Beheersplan

De wet geeft in artikel 14 de mogelijkheid met de eigenaar en gebruiker een beheersplan op te stellen. Dit beheersplan komt tot stand op vrijwillige basis. Met het beheersplan wordt allereerst beoogd, dat het voor het natuurmonument gewenste beheer zal worden uitgevoerd. Daarnaast brengt het beheersplan met zich, dat de eigenaar en gebruiker duidelijkheid verkrijgen over handelingen als bovenbedoeld en handelingen die zouden moeten worden nagelaten in verband met het behoud van de kwaliteiten van het natuurmonument. Ingevolge het derde lid van artikel 12 van de wet is voor handelingen, welke zijn voorzien in het beheersplan, géén vergunning vereist.

Op grond van de wet kunnen de betrokkenen een vergoeding krijgen voor de uit het beheersplan voortvloeiende kosten, die redelijkerwijs niet voor hun rekening behoren te komen.

Bevorderd zal worden dat voor het onderhavige natuurmonument beheersplannen worden opgesteld.

Vooruitlopend hierop verricht thans het Rijksinstituut voor Natuurbeheer onderzoek naar het voor het natuurmonument gewenste beheer.

Beheersplannen dienen aan te sluiten op de doelstellingen en beleidslijnen, zoals neergelegd in de Nota over de Hoofdpijnen van de Ontwikkeling van de Waddenzee, welke de procedure van de Planologische Kernbeslissing heeft doorlopen, alsmede op de beheersplannen die voor delen van het staatsnatuurmonument Waddenzee worden ontwikkeld, in aansluiting op de toelichting bij de aanwijzingsbeschikking van het staatsnatuurmonument.

Het ligt in de bedoeling om het agrarisch gebruik van het natuurmonument in een beheersplan nader te regelen.

In aansluiting op een algemene regeling van gebruik en beheer van natuurmonumenten waar belangen van de waterstaat spelen, zal een nadere regeling van het te voeren beheer in het onderhavige natuurmonument worden opgesteld tussen de consulent Natuurbehoud van het Staatsbosbeheer en de HID van de Rijkswaterstaat.

Ten aanzien van de jacht zal bezien worden of een nadere beheersregeling kan worden getroffen, vooruitlopend op een op te stellen beheersplan aansluitend op het beheersprogramma Flora en Fauna, dat door het Coördinatiecollege Waddengebied wordt voorbereid.

De consulent Natuurbehoud van het Staatsbosbeheer is gaarne bereid inlichtingen te verschaffen over de mogelijkheden van een beheersplan.

Het kantoor van de consulent in de provincie Friesland is gevestigd te Leeuwarden, Tesselschadestraat 7. Het telefoonnummer is 05100-43313.